

PODSTAWA PROGRAMOWA

MUZYKA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.
Uczeń poznaje podstawowe pojęcia i terminy muzyczne, rozumie ich znaczenie i wykorzystuje w wykonywaniu i słuchaniu muzyki, prowadzeniu rozmów o muzyce oraz poszukiwaniu informacji o muzyce.
- II. Tworzenie wypowiedzi.
Uczeń tworzy wypowiedzi – wykonuje utwory muzyczne i tańce, improwizuje i komponuje proste struktury dźwiękowe i układy taneczno-ruchowe, przedstawia cechy i charakter słuchanych i wykonywanych utworów słowami lub innymi środkami ekspresji.
- III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.
Uczeń interpretuje wykonywane utwory zgodnie z tekstem, charakterem i funkcją. Słucha muzyki, rozpoznaje, rozróżnia i omawia jej cechy, przedstawia własny stosunek do słuchanego i wykonywanego repertuaru.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

1. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

Uczeń:

- 1) stosuje podstawowe pojęcia muzyczne (melodia, akompaniament, rytm, dźwięk, akord, gama, tempo);
- 2) wykorzystuje w śpiewie oraz w grze na instrumentach znajomość pojęć i terminów muzycznych określających podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, harmonię, agogikę, dynamikę, artykulację);
- 3) odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej (nazwy siedmiu dźwięków gamy oraz ich położenie na pięciolinii, klucz wiolinowy, znaki graficzne pięciu wartości rytmicznych nut i pauz, podstawowe oznaczenia metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne);
- 4) poprawnie używa nazw podstawowych instrumentów muzycznych, głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) i zespołów wykonawczych (np. chór, orkiestra);
- 5) określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych (poloneza, krakowia-ka, mazura, kujawiaka i oberka);
- 6) wymienia nazwy epok w dziejach muzyki i potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla baroku, klasycyzmu, romantyzmu i muzyki XX w.;
- 7) korzysta z multimedialnych źródeł muzyki i informacji o muzyce.

2. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

- 1) poprawnie śpiewa z pamięci polski hymn narodowy oraz hymn Unii Europejskiej;
- 2) śpiewa ze słuchu (powtarza wzór lub powtarza i wykonuje z pamięci) lub z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z towarzyszeniem instrumentu) piosenki

z repertuaru dziecięcego i popularnego, wybrane pieśni patriotyczne, kanony (minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym);

- 3) śpiewa, dbając o higienę głosu (stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i emisyjne);
- 4) gra na instrumentach ze słuchu i z wykorzystaniem nut (solo i w zespole) melodie, schematy rytmiczne, proste utwory i akompaniamenty (uczeń gra na jednym lub kilku instrumentach, do wyboru: dowolny instrument klasyczny lub elektroniczny, np. flet prosty, instrument klawiszowy, dzwonki, instrumentarium perkusyjne Orfa);
- 5) odtwarza ruchem i gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne, wykonuje kroki, figury i układy taneczne poloneza i krakowiaka, tańców ludowych (szczególnie własnego regionu) oraz podstawowe kroki wybranych tańców towarzyskich;
- 6) tworzy proste struktury rytmiczne, sygnały dźwiękowe, swobodne akompaniamenty, prosty dwugłos (burdon, nagłos), ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów (samodzielnie i pod kierunkiem nauczyciela);
- 7) tworzy improwizacje ruchowe do muzyki;
- 8) tworzy według ustalonych zasad improwizacje wokalne i instrumentalne (ćwiczenie wykonuje samodzielnie i pod kierunkiem nauczyciela z wykorzystaniem instrumentów wskazanych w pkt 4 lub wykonanych przez uczniów);
- 9) tworzy wypowiedzi o muzyce za pomocą środków pozamuzycznych – odzwierciedla graficznie cechy muzyki i form muzycznych, rysuje, maluje i układa teksty do muzyki, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów.

3. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Uczeń:

- 1) świadomie odbiera muzykę – słucha (słuchanie analityczne, ukierunkowane przez nauczyciela na wybrane cechy utworu) wybranych dzieł literatury muzycznej (w całości lub fragmentów) reprezentatywnych dla kolejnych epok (od średniowiecza do XX w.) oraz dla muzyki jazzowej i rozrywkowej, słucha polskich pieśni patriotycznych oraz utworów ludowych w postaci oryginalnej i stylizowanej;
- 2) rozpoznaje cechy i budowę utworu muzycznego – określa nastrój, tempo, dynamikę, fakturę jednogłosową i wielogłosową, rozróżnia podstawowe formy muzyczne (A, AB, ABA1, rondo, wariacje);
- 3) rozróżnia podstawowe głosy ludzkie (sopran, alt, tenor, bas), rodzaje zespołu wykonawczego (soliści, orkiestra symfoniczna, różne typy chórów i zespołów), określa grupy instrumentów (strunowe - smyczkowe, szarpane, uderzane; dęte drewniane i blaszane; perkusyjne) i główne instrumenty z tych grup;
- 4) rozpoznaje charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych (poloneza, krakowiaka, mazura, kujawiaka i oberka);
- 5) charakteryzuje wybrane utwory muzyczne wysłuchane i omówione na zajęciach oraz inne, określając cechy muzyki, które decydują o charakterze utworu;
- 6) porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów – J.S.Bach, W.A.Mozart, L.van Beethoven, F. Chopin, S. Moniuszko, W. Lutosławski;
- 7) interpretuje (gra i śpiewa) utwory zgodnie ze wskazówkami wykonawczymi umieszczonymi w nutach oraz własnym odczuwaniem muzyki.

PROGRAM NAUCZANIA PRZEDMIOTU MUZYKA W SZKOLE PODSTAWOWEJ

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Program nauczania muzyki przeznaczony jest do realizacji w klasach IV–VI szkoły podstawowej. W programie zawarte zostały treści nauczania realizujące wymagania nowej podstawy programowej, przykładowe działania edukacyjne nauczyciela oraz przewidywane osiągnięcia uczniów.

Treści nauczania obejmują wiadomości z zakresu zasad muzyki, podstawowych form muzycznych, klasyfikacji instrumentów, wybrane zagadnienia z zakresu historii muzyki, folkloru ludowego, tańców narodowych i towarzyskich oraz uwzględniają różne formy aktywności muzycznej uczniów, takie jak:

- śpiew,
- gra na instrumentach,
- taniec i ruch przy muzyce,
- słuchanie muzyki,
- twórczość muzyczno-ruchowa.

Ujęcie tabelaryczne treści nauczania nadaje przejrzystości konstrukcji programu i w znacznym stopniu ułatwia nauczycielowi odszukanie interesujących zagadnień. Do każdej formy aktywności zaproponowany został repertuar muzyczny, na który składają się: pieśni i piosenki o różnym charakterze i urozmaiconej tematyce, utwory do grania, wykaz utworów do słuchania reprezentatywnych kompozytorów polskich i światowych oraz utworów literackich wykorzystywanych do wspomaganie działań muzycznych, np. rytmizacji tekstów, ćwiczeń dykcyjnych, tworzenia muzycznych ilustracji. W tabelach szarym kolorem treści, działania i przewidywane osiągnięcia ucznia wykraczające ponad podstawę programową.

W programie zamieszczony został również przykładowy rozkład tematów zajęć na każdy rok nauczania.

Program nauczania muzyki w klasach IV-VI wyposaża ucznia w niezbędny zakres wiadomości i umiejętności, który potrzebny jest do jego ogólnego rozwoju oraz dalszego kształcenia na II etapie edukacji. Rozwija jego zdolności i zainteresowania, odkrywa przed nim świat muzycznej kultury polskiej i europejskiej oraz zachęca do czynnego uczestnictwa w życiu artystycznym szkoły i środowiska.

Program daje nauczycielowi możliwość dostosowania wymagań edukacyjnych do całego zespołu klasowego, ale również zindywidualizowania procesu kształcenia przez dokonywanie wyboru zagadnień szczegółowych, procedur osiągania celów i stopnia trudności repertuaru muzycznego. Mając na uwadze pracę z uczniem zdolnym, w programie zostały wyróżnione treści, które wymagają od uczniów wykazania się własną inwencją twórczą lub poszerzają jego wiadomości w danym zakresie.

WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU

Zajęcia z uczniami powinien prowadzić nauczyciel o pełnych kwalifikacjach zawodowych, który posiada wykształcenie w zakresie edukacji muzycznej.

Sala muzyczna powinna być wyposażona w:

- instrument klawiszowy
- tablicę z pięciolinią
- instrumenty perkusyjne, dęte (flety podłużne), strunowe (gitary), keyboard
- dobrej jakości odtwarzacz płyt CD
- aparaturę do nagrywania i nagłaśniania dźwięku
- fonotekę muzyczną
- komputer z dostępem do Internetu i z oprogramowaniem muzycznym
- rzutnik multimedialny
- plansze dydaktyczne
- dobrze wyposażoną biblioteczkę w literaturę muzyczną i zasoby multimedialne.

Szkoła powinna stwarzać uczniom warunki do publicznej prezentacji nabytych umiejętności muzycznych.

SZCZEGÓŁOWE CELE KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA

1. Rozwijanie zdolności twórczych i zaspokajanie potrzeb ekspresyjnych dziecka.
2. Rozwijanie indywidualnych zamiłowań i zdolności artystycznych przez czynne uprawianie muzyki.
3. Rozwijanie inwencji twórczej i wyobraźni muzycznej uczniów.
4. Zapoznanie uczniów z repertuarem piosenek dziecięcych, pieśni historycznych i patriotycznych, pieśni i przyśpiewek ludowych, kanonów.
5. Doskonalenie umiejętności śpiewu poprzez ćwiczenia emisyjne, dykcyjne, oddechowe.
6. Nauka i doskonalenie umiejętności gry na instrumencie melodycznym (np. flety podłużne, dzwonki).
7. Zapoznanie z utworami kompozytorów reprezentatywnych dla poszczególnych epok muzycznych.
8. Tworzenie improwizacji ruchowych, nauka podstawowych kroków i figur tanecznych wybranych tańców polskich i innych narodów.
9. Kształcenie muzykalności uczniów, poczucia rytmu oraz słuchu wysokościowego i harmonicznego.
10. Rozwijanie wrażliwości na tempo, dynamikę, artykulację oraz ich zmiany w muzyce.
11. Kształcenie percepcji słuchowej uczniów, umiejętności aktywnego słuchania muzyki.
12. Rozwijanie słuchu harmonicznego, wrażliwości na współbrzmienie głosów.
13. Kształcenie poczucia formy muzycznej, rozpoznawanie formy A, AB, ABA, ABA1, kanonu, ronda, wariacji.
14. Zapoznanie uczniów z polską kulturą ludową i narodową oraz kulturą innych narodów.
15. Kulturowanie obrzędów i zwyczajów ludowych.
16. Zapoznanie uczniów z podstawowymi wiadomościami z zakresu zasad muzyki, klasyfikacji i budowy instrumentów muzycznych oraz historii muzyki.

17. Kształtowanie umiejętności tworzenia wypowiedzi na temat poznanego dzieła muzycznego lub innego kontaktu ze sztuką.
18. Wdrażanie do samodzielnego korzystania z przekazów medialnych, technologii informacyjnej, w celu poszerzania wiadomości o muzyce oraz wzbogacania własnej aktywności artystycznej.
19. Kształtowanie wrażliwości estetycznej uczniów, umiejętności postrzegania, przeżywania i rozumienia dzieł sztuki.
20. Kształcenie postawy patriotycznej wobec dóbr kultury polskiej oraz poczucia tożsamości narodowej.
21. Rozwijanie postawy szacunku wobec kultury ludowej jako prairódła i genezy naszej narodowej kultury.
22. Uczucie szacunku i tolerancji dla odmienności innych kręgów kulturowych.
23. Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za efekty podejmowanych działań.
24. Kształcenie dyscypliny zespołowej w czasie wspólnego muzykowania.
25. Zachęcanie uczniów do podejmowania działań muzycznych na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego.

TREŚCI NAUCZANIA, DZIAŁANIA EDUKACYJNE I PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ

Aktywność muzyczna		
Śpiew		
Treści nauczania	Działania edukacyjne	Przewidywane osiągnięcia ucznia
<ul style="list-style-type: none"> • śpiewanie pieśni patriotycznych i historycznych • śpiewanie piosenek o tematyce szkolnej, z repertuaru dziecięcego, popularnego • śpiewanie kanonów dwu-, trzygłosowych • śpiewanie pieśni i przyspiewek ludowych • śpiewanie piosenek opartych na rytmach tanecznych • śpiewanie pieśni artystycznych wybranych kompozytorów (W.A. Mozart, F. Chopin, S. Moniuszko) • śpiewanie solmizacją melodii piosenek i innych jednogłosowych utworów wokalnych • wykonywanie ćwiczeń głosowych 	<ul style="list-style-type: none"> • analiza materiału dźwiękowego pieśni i piosenek (określenie nastroju, tempa i dynamiki) • rytmiczna recytacja tekstu piosenek • śpiew z obserwacją linii melodycznej • wystukiwanie trudniejszych rytmicznie tak-tów • śpiewanie piosenek z taktowaniem • śpiewanie pieśni i piosenek a cappella i z akompaniamentem nauczyciela lub towarzyszeniem nagrania z płyty CD • śpiewanie ze słuchu oraz nut wzorów melodycznych z zastosowaniem zmian tempa, dynamiki i artykulacji • wykonywanie ćwiczeń emisyjnych, dykcyjnych i oddechowych • wykonywanie ćwiczeń rozwijających słuch wysokościowy i harmoniczny • zastosowanie programu VanBasco Karaoke Player do śpiewania popularnych piosenek w wersji karaoke 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa z pamięci <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> i <i>Odę do radości</i>, zachowując uroczysty charakter pieśni oraz właściwą postawę w czasie ich wykonywania • zna genezę hymnu państwowego • śpiewa pieśni patriotyczne, określa ich historyczną rolę • prawidłowo prowadzi linię melodyczną w kanonie dwu-, trzygłosowym • śpiewa piosenki i przyspiewki ludowe • wykonuje prawidłowo ćwiczenia emisyjne, dykcyjne i oddechowe • rozumie potrzeby stosowania zasad higieny głosu i słuchu, • odczytuje głosy w partyturze wokalnej • wykazuje umiejętność śpiewu w zespo-le

Przykładowy repertuar do śpiewania zaproponowany w podręczniku *Muzyczny świat*

<i>Mazurek Dąbrowskiego</i>	(słowa: J. Wybicki, muzyka: melodia ludowa)
<i>Oda do radości</i>	(słowa: F. Schiller, muzyka: L. van Beethoven)
<i>Prząśniczka</i>	(słowa: J. Czeczot, muzyka: S. Moniuszko)
<i>Pierwsza Brygada</i>	(słowa: T. Biernacki, A.T. Hałaciński, muzyka: autor nieznany)
<i>Piechota</i>	(słowa i muzyka: L. Łuskino)
<i>Rota</i>	(słowa: M. Konopnicka, muzyka: F. Nowowiejski)
<i>Wojenka, wojenka</i>	(słowa: autor nieznany, muzyka: melodia ludowa)
<i>Przybyli łąni pod okienko</i>	(słowa: F. Gwiżdż, muzyka: melodia ludowa)
<i>O mój rozmarny</i>	(słowa: W. Denhoff-Czarnocki i autorzy nieznani, muzyka: melodia ludowa)
<i>Serce w plecaku</i>	(słowa i muzyka: M. Zieliński)
<i>Żeglarz</i>	(słowa i muzyka: autor nieznany)
<i>Gaika</i>	(pieśń ludowa)
<i>Uciekła mi przepióreczka</i>	(pieśń ludowa z Mazowsza)
<i>Czerwone jabłuszko</i>	(pieśń ludowa z Kujaw)
<i>Kanon noworoczny</i>	(słowa: J. Stankiewicz, muzyka: T. Gummesson)
<i>Gore gwiazda Jezusowi</i>	(pastorałka beskidzka)
<i>Noc srebrna</i>	(słowa i muzyka: autor nieznany)
<i>Przybywaj piękna wiosno</i>	(słowa: autor nieznany, muzyka: W.A. Mozart)
<i>Oberek zakreślony</i>	(słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)
<i>Poloneza tańczmy</i>	(słowa: J. Koczanowska, muzyka P. Sękowski)
<i>Lajkoniku, prowadź nas</i>	(słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)
<i>Jesienne wędrowanie</i>	(słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)
<i>Czar ogniska</i>	(słowa: W. Fiwek, muzyka: Z. Piasecki)
<i>Taniec w deszczu</i>	(słowa i muzyka: H. Hampel)
<i>Biała dama, sroga zima</i>	(słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)
<i>Dzień jeden w roku</i>	(słowa: K. Dzikowski, muzyka: S. Krajewski)
<i>Małeńka gwiazdka</i>	(słowa: W. Andrzejewski, muzyka: A. Wolski)
<i>Noc nad Utratą</i>	(słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)
<i>Wiosenne przebudzenie</i>	(słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)

Straszny dworek
 (słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)
Smak wakacji
 (słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)
Wola nas szkoła
 (słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)
Kolorowa jesień
 (słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)
Choinka
 (słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)
W pracowni mistrza zegarmistrza
 (słowa: J. Koczanowska, muzyka: M. Ziąber)
Nadzieja – siostra wiatru
 (słowa: W. Stachurski, muzyka: M. Ziąber)
Rytm i melodia
 (słowa: M. Jeżowska, muzyka: J. Cygan)
Żyj do przodu
 (słowa: M. Sochacki, muzyka: J. Piątkowski)
Przekażmy sobie znak pokoju
 (słowa: K. Jaślar, K. Łojan, muzyka: Z. Górny)
Lato w kaloszach
 (słowa i muzyka: H. Hampel)
Nadzieja – siostra wiatru
 (słowa: W. Stachurski, muzyka: M. Ziąber)

Gra na instrumentach		
Treści nauczania	Działania edukacyjne	Przewidywane osiągnięcia ucznia
<ul style="list-style-type: none"> • granie wybranych gam majorowych i minorowych • granie utworów z różnych epok muzycznych • granie popularnych melodii i motywów muzycznych • granie melodii opartych na rytmach tanecznych • granie wstępów i zakończeń do piosenek • granie akompaniamentów rytmicznych i melodycznych do pieśni i piosenek 	<ul style="list-style-type: none"> • analiza rytmiczno-melodyczna zapisu utworu • pokaz możliwości brzmieniowo-technicznych instrumentów • wykonywanie ćwiczeń doskonalących technikę gry na instrumencie • nagrywanie na różne nośniki dźwięku utworów w wykonaniu uczniów • organizowanie uczniowskich pokazów i koncertów muzycznych • słuchanie nagrań utworów instrumentalnych na różne instrumenty solowe i zespoły wykonawcze 	<ul style="list-style-type: none"> • zna sposób wydobycia dźwięków z instrumentów perkusyjnych niemelodycznych oraz technikę gry na nich • gra na wybranym instrumencie melodycznym, np. flecie podłużnym, dzwonkach, keyboardzie, instrumencie strunowym • gra ze słuchu oraz zapisu nutowego proste motywy rytmiczne i melodyczne, utwory taneczne, utwory instrumentalne z różnych epok muzycznych • odtwarza na instrumencie wybrane rytmy tańców narodowych i towarzyskich • stosuje w czasie gry tempo, dynamikę i artykulację zgodnie z podanymi oznaczeniami • wykonuje poprawnie partię instrumentalną z partytury muzycznej

Wykaz wybranych utworów instrumentalnych zaproponowanych w podręczniku *Muzyczny świat*

- Menuet (J.S. Bach)
Jesień z cyklu *Cztery pory roku* (A. Vivaldi)
Zima z cyklu *Cztery pory roku* (A. Vivaldi)
Wiosna z cyklu *Cztery pory roku* (A. Vivaldi)
Andante cantabile z *Kwartetu F-dur* (J. Haydn)
Andante z *Symfonii Z uderzeniem w kocioł* (J. Haydn)
Serenada G-dur Eine kleine Nachtmusik, część *Allegro* (W. A. Mozart)
Taniec pastuszków z *suity Dziadek do orzechów* (P. Czajkowski)
Kolysanka (J. Brahms)
Poranek z Suity Peer Gynt (E. Grieg)
Uwertura do opery *Wilhelm Tell* (G. Rossini)
Nad pięknym, modrym Dunajem (J. Strauss)
Menuet G-dur (L.J. Paderewski)
Walc-łyżwiarzy (E. Waldteufel)
kolędy i pastorałki
Furman (melodia ludowa)
Kurki trzy (melodia ludowa)
Poczkaj, poczkaj (melodia ludowa)
Szewc (melodia ludowa)
Rock and roll (melodia popularna)
Karnawał wenecki (włoska melodia ludowa)
Jingle bells (melodia amerykańska)
Cztery pory roku (australijska melodia ludowa)
Kukułka (M. Klechniowska)
Przepióreczka (melodia ludowa)
Trepak (P. Czajkowski)
Menuet (W.A. Mozart)

Taniec i ruch przy muzyce		
Treści nauczania	Działania edukacyjne	Przewidywane osiągnięcia ucznia
<ul style="list-style-type: none"> • odtwarzanie ruchem i gestodźwiękami prostych rytmów i schematów rytmicznych • realizacja ruchowa prostych form muzycznych • tańczenie tańców ludowych i regionalnych • inscenizowanie ruchem obrzędów ludowych • tańczenie w parze podstawowych kroków i figur wybranych tańców towarzyskich • tańczenie układów choreograficznych do piosenek 	<ul style="list-style-type: none"> • analiza ruchowej struktury tańca: krok taneczny, ruch taneczny, figura taneczna, temat taneczny • określanie kierunków i linii tańca • wykonywanie ćwiczeń koordynujących ruch z muzyką • wykonywanie ćwiczeń uwrażliwiających na muzykę i jej elementy (rytm, akcent, tempo, dynamika), oraz rozwijających orientację w przestrzeni • oglądanie pokazów tanecznych na żywo i nagranych na płycie DVD • stwarzanie możliwości prezentacji tanecznych uczniów w szkole i środowisku 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza ruchem i gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne • realizuje ruchem formę ABA, kanonu, ronda, wariacji • wykonuje w parze krok podstawowy i wybrane figury taneczne tańców narodowych (polonez, kujawiak, krakowiak) • koordynuje ruch z muzyką • wykonuje w zespole wybrany taniec ludowy (regionalny) • wykazuje znajomość tańców swojego regionu • wykonuje w parze krok podstawowy tańców towarzyskich, np. samby, cha cha • dostrzega wzajemne zależności elementów muzycznych i ruchowych • wykazuje w tańcu orientację czasowo-prze-strzenną • inscenizuje ruchem wybrane obrzędy ludowe • dba o wyraz artystyczny tańca

Słuchanie muzyki		
Treści nauczania	Działania edukacyjne	Przewidywane osiągnięcia ucznia
<ul style="list-style-type: none"> • słuchanie utworów o różnej fakturze głosowej • słuchanie utworów z różnych epok muzycznych wybitnych kompozytorów polskich i obcych • słuchanie utworów na różne zespoły wykonawcze • słuchanie utworów na różne instrumenty • słuchanie wybranych form muzyki wokalne i instrumentalnej • słuchanie muzyki ludowej i stylizowanej • słuchanie utworów muzycznych opartych na rytmach polskich tańców narodowych i tańców towarzyskich innych narodów • słuchanie utworów o charakterze ilustracyjno-programowym • słuchanie muzyki filmowej i adaptowanej do filmu • słuchanie fragmentów operowych (uwertury, arii, duetów) • słuchanie utworów z gatunku muzyki rozrywkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja na temat kultury wysokiej i kultury masowej • prezentacja urządzeń służących do odtwarzania muzyki, np. gramofon, magnetofon, odtwarzacz CD, odtwarzacz mp3 • odtwarzanie muzyki z różnych urządzeń technicznych • dyskusja na temat wartości artystycznej wysłuchanego utworu • słuchanie utworów wykonywanych „na żywo” w czasie szkolnych koncertów muzycznych i koncertów filharmonicznych • omówienie rysu historycznego i charakterystycznych cech epoki muzycznej, z której pochodzi słuchany utwór • omawianie słuchanych utworów pod względem faktury głosowej, zespołu wykonawczego • analizowanie budowy formalnej utworu • przybliżenie biografii kompozytorów wysłuchanych utworów muzycznych • aktywne słuchanie muzyki metodą Batii Strauss 	<ul style="list-style-type: none"> • Przewidywane osiągnięcia ucznia • rozpoznaje utwory jedno- i wielogłosowe • podaje tytuły utworów wysłuchanych na lekcji oraz nazwiska ich kompozytorów • określa nastrój i charakter słuchanego utworu • rozróżnia w utworach barwę instrumentów muzycznych, nazywa instrumenty solowe • rozróżnia w słuchanych utworach rodzaje aparatu wykonawczego: soliści, orkiestra symfoniczna, różne typy chórów • rozróżnia w słuchanych utworach podstawowe głosy ludzkie: sopran, alt, tenor, bas w charakterystycznych brzmieniach (skalach) • zwraca uwagę na sztukę i artyzm wykonawczy pieśni artystycznych • rozpoznaje popularne arie i charakterystyczne motywy muzyczne wybranych oper • wyraża swoją opinię na temat wartości artystycznej wysłuchanego utworu • interpretuje różnymi środkami wyrazu treść pozamuzyczną utworów programowych • w czasie słuchania wybranych utworów z literatury wykonuje rytmiczną partię na instrumentach perkusyjnych przy pomocy graficznej partytury • słucha muzyki ludowej różnych regionów w wykonaniu kapel ludowych, wokalnych zespołów folklorystycznych

	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie przez uczniów listy ulubionych utworów z muzyki poważnej i rozrywkowej • organizacja szkolnego klubu melomana • przeprowadzenie quizów, konkursów muzycznych utrwalających znajomość tytułów dzieł i nazwisk kompozytorów 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzeżenie w utworach wartości artystycznej i kulturowej • rozpoznaje w utworach rytmy różnych tańców • wymienia nazwiska polskich i zagranicznych wykonawców muzyki rozrywkowej
--	---	--

Przykładowa literatura muzyczna do słuchania zamieszczona na płytach CD *Muzyczny świat*

- Anonim – *Bogurodzica*
 Wincenty z Kielczy – *Gaude Mater Polonia*
 Mikołaj Gomółka – *psalm Kleszczmy rękoma*
 Taniec Rex z tabulatury Jana z Lublina
 J. S. Bach – *Inwencja dwugłosowa F-dur nr 8*
 J.S. Bach – *Toccata i fuga d-moll*
 J. S. Bach – *Suita angielska A-dur*
 J. S. Bach – *Koncert brandenburski B-dur nr 6, część III Allegro*
 J. S. Bach – *Aria na strunie G z Suity D-dur nr 3*
 G. F. Handel – *Koncert organowy nr 1, część Allegro, op.4*
 A. Vivaldi – *Koncert nr 3 F-dur Jesień, część I Allegro*
 A. Vivaldi – *Szczygieł*
 A. Vivaldi – *Koncert Nr 1 E-dur z cyklu Cztery pory roku, op.8 część I Allegro*
 A. Vivaldi – *Koncert na obój d-moll, część Allegro*
 L.C. Daquin – *Kukułka*
 L. Mozart – *Sanna*
 L. Mozart – *Symfonia dziecięca*
 W. A. Mozart – *Marsz turecki z Sonaty A-dur, KV 331*
 W. A. Mozart – *Koncert klawinowy A-dur, część Adagio, KV 622*
 W. A. Mozart – *Kwartet smyczkowy G-dur, KV 156*
 W. A. Mozart – *Koncert na róg i orkiestrę Es-dur, część III Allegro*

- W. A. Mozart – *Duet Papagena i Papageny* z I aktu opery *Czarodziejski flet*
- W. A. Mozart – *Serenada G-dur* nr 13 *Eine kleine Nachtmusik*, część *Allegro*
- W. A. Mozart – *Symfonia C-dur* nr 41, część *Molto allegro*, KV 551
- J. Haydn – *Allegretto* z II części *Symfonii nr 100 G-dur* *Wojskowa*
- J. Haydn – *Koncert na trąbkę Es-dur*, część III *Allegro*
- J. Haydn – *Symfonia fis-moll* nr 45 *Pożegnałna*, część *Presto* – *Adagio*
- J. Haydn – *Symfonia G-dur* nr 94 *Z uderzeniem w kocioł*, część *Andante*
- L. van Beethoven – *V Symfonia c-moll* *Przeznaczenia*, część *Allegro con brio*, op. 67
- L. van Beethoven – *Sonata fortepianowa C-dur*, op. 53
- L. van Beethoven – *Dla Elizy*
- L. van Beethoven – *Rondo a capriccio G-dur* (*Złość z powodu zgubionego grosza*), op. 129
- L. van Beethoven – *Sonata cis-moll* *Księżycowa* nr 2, część III *Presto agitato*, op. 27
- M. K. Ogiński – *Polonez a-moll* *Pożeganie Ojczyzny*
- F. Chopin – *Polonez cis-moll*, op. 26 nr 1
- F. Chopin – *Walc cis-moll*, op. 64 nr 2
- F. Chopin – *Preludium Des-dur* *Deszczowe*, op. 28 nr 15
- F. Chopin – *Mazurek B-dur*, op. 7 nr 1
- F. Chopin – *Polonez A-dur*, op. 40 nr 1
- F. Chopin – *Mazurek a-moll*, op. 68 nr 2
- F. Chopin – *Nokturn Es-dur*, op. 9 nr 2
- F. Chopin – *Rondo a la Krakowiak F-dur*, op. 14
- F. Chopin – *Mazurek e-moll*, op. 17 nr 2
- E. Grieg – *W grocie Króla Gór* z I suitety *Peer Gynt*
- C.M. Weber – *Zaproszenie do tańca*
- S. Moniuszko – *Mazur* z I aktu opery *Halka*
- S. Moniuszko – *Aria z kurantem* z opery *Straszny dwór*
- S. Moniuszko – *Aria Skotuby* z III aktu opery *Straszny dwór*
- S. Moniuszko – *Prząśniczka*
- S. Moniuszko – *Krakowiaczek*
- S. Moniuszko – *Aria Halki Gdybym rannym słońkiem* z II aktu opery *Halka*
- J. Brahms – *Taniec węgierski g-moll* nr 5

- P. Czajkowski – *Kapryś włoski*, op. 45
- P. Czajkowski – *Trepak z baletu Dziadek do orzechów*
- P. Czajkowski – *Walc z baletu Dziadek do orzechów*
- P. Czajkowski – *Marsz z baletu Dziadek do orzechów*
- P. Czajkowski – *Taniec Wieszczki Cukrowej z baletu Dziadek do orzechów*
- P. Czajkowski – *Taniec neapolitański z baletu Jezioro łabędzie*
- P. Czajkowski – *Walc z baletu Śpiąca królewna*
- R. Schumann – *Marzenie z cyklu Sceny dziecięce*
- R. Schumann – *Baśń zimowa*
- R. Schumann – *Symfonia B-dur nr 1, Wiosenna, część IV Allegro animato*, op. 38
- G. Rossini – *Duet kotów z opery Cyrulik sewilski*
- G. Rossini – *Duet na wiolonczelę i kontrabas D-dur*
- G. Donizetti – *fragment opery Don Pasquale*
- C. Saint-Saëns – *Słoń z cyklu Karnawał zwierząt*
- C. Saint-Saëns – *Łabędź z cyklu Karnawał zwierząt*
- N. Rimski-Korsakow – *Lot trzmiela z opery Bajka o carze Saltanie*
- A. Chaczaturian – *Walc z baletu Maskarada*
- J. Strauss – *Odgłosy wiosny*
- J. Strauss – *Polka tik-tak z operetki Zemsta nietoperza*
- J. Strauss – *Polka tritsch-tratsch*, op. 214
- J. Strauss – *Pizzicato-Polka*
- H. Wieniawski – *Kujawiak*
- K. Szymanowski – *Źródło Aretuzy*
- C. Debussy – *Taniec pajaca z cyklu Kącik dziecięcy*
- C. Debussy – *Światło księżycy*
- M. Ravel – *Bolero*
- G. Bacewicz – *Oberek*
- E. Humperdinck – *Modlitwa wieczorna z operowej bajki Jaś i Małgosia*
- S. Prokofiew – *Piotruś i Wilk*
- L. Anderson – *Maszyna do pisania*
- W. Lutosławski – *Mała suita*

Twórczość muzyczno-ruchowa		
<p>Treści nauczania</p> <ul style="list-style-type: none"> • improwizacje wokalne i instrumentalne • improwizacje ruchowe do muzyki • improwizacje i eksperymenty z urządzeniami muzycznymi programów komputerowych 	<p>Działania edukacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> • improwizowanie głosem melodii do wierszy • tworzenie głosem i na instrumentach muzycznych pytań i odpowiedzi • układanie instrumentalnego wstępu i zakończenia do wybranej piosenki • układanie na instrumentach ilustracji muzycznych do tekstów wierszy, ilustracji plastycznych • tworzenie na instrumentach różnorodnych efektów brzmieniowych • układanie na instrumentach perkusyjnych akompaniamentów do piosenek • swobodne improwizacje ruchowe do wybranej muzyki • układanie ruchu scenicznego do piosenek • przedstawianie scenek tematycznych z zastosowaniem elementów dramy • tworzenie struktur przestrzenno-ruchowych: miniaturowe i kompozycje taneczne • edytowanie i przetwarzanie materiału dźwiękowego • tworzenie prezentacji multimedialnych w programie PowerPoint z wybranych zagadnień muzycznych 	<p>Przewidywane osiągnięcia ucznia</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy na instrumentach różne sygnały dźwiękowe, efekty dźwiękonaśladowcze • tworzy proste struktury (schematy) rytmiczne, ostinato, rytmy uzupełniające i kontrastowe • tworzy ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich, obrazów • układa melodię do fragmentu wiersza • tworzy improwizacje rytmiczno-melodyczne według wskazanych zasad • tworzy na instrumentach swobodne akompaniamenty do piosenek • układa kompozycje rytmiczne w formie AB, ABA, ronda i wariacji • wyraża ruchem swoje emocje • improwizuje ruch do wybranych utworów muzycznych, np. <i>Słoń</i> (C. Saint-Saëns), <i>Marsz z baletu Dziadek do orzechów</i> (P. Czajkowski), <i>Szewc</i> (melodia ludowa) • przedstawia ruchem tematyczne scenki dramatyczne, np. <i>Wakacje, Klasowa orkiestra, Wizyta w zoo, Czas</i> • tworzy układy ruchowe do śpiewanych piosenek • poznaje nowe techniki nagrywania i odbioru muzyki • poznaje muzyczne programy multimedialne

Wiadomości o muzyce		
Zasady muzyki, wiadomości o instrumentach		
Treści nauczania	Działania edukacyjne	Przewidywane osiągnięcia ucznia
<ul style="list-style-type: none"> • znaki notacji muzycznej • elementy muzyki • budowa okresowa utworu • formy muzyczne • instrumenty perkusyjne o określonej i nieokreślonej wysokości dźwięku • instrumenty strunowe smyczkowe, szarpane, uderzane • instrumenty dęte drewniane i dęte blaszane • orkiestra symfoniczna i zespoły kameralne 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie znaków notacji muzycznej w zapisie utworów • zapisywanie prostych ugrupowań rytmicznych z zastosowaniem zasad budowy taktu (oznaczenie taktowe, wartości rytmiczne nut i pauz, kreska taktowa) • grupowanie wartości rytmicznych w taktach, • zapisywanie na pięciolinii dźwięków gamy, trójdźwięków, wzorów melodycznych, krótkich melodii • odtwarzanie zapisu muzycznego utworów głosem i na instrumentach • śpiewanie piosenek w różnych rodzajach metrum z jednoczesnym taktowaniem • odtwarzanie głosem i na instrumentach prostych rytmów i melodii • określanie tempa i dynamiki w utworach muzycznych • wykonywanie ćwiczeń na zmiany tempa, dynamiki i artykulacji • analizowanie budowy okresowej utworów • śpiewanie piosenek, pieśni, kanonów • granie utworów o formie AB, ABA, ABA 1, ronda • słuchanie utworów o formie AB, ABA, kanonów, ronda, wariacji 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje i zapisuje: <ul style="list-style-type: none"> – znaki graficzne wartości rytmicznych nut i pauz (cała nuta, półnuta, ćwierćnuta, ósemka, szesnastka) – grupy rytmiczne (sympoka, triola ósemkowa) – wartości przedłużane kropką i łukiem – klucz wiolinowy i basowy – podstawowe oznaczenia metryczne – znaki chromatyczne – oznaczenia agogiczne, dynamiczne, artykulacyjne i ich skróty pisowni • zna nazwy solmizacyjne i literowe dźwięków oraz ich położenie na pięciolinii • zapisuje na pięciolinii gamę, trójdźwięk, kilkutową melodię • stosuje w praktyce znaki chromatyczne • wyjaśnia pojęcia muzyczne: metrum, oznaczenie taktowe, kreska taktowa, takt, przedtakt, sympoka, triola • gra i śpiewa zgodnie z umieszczonymi w utworze oznaczeniami muzycznymi • odtwarza schemat taktowania na „dwa”, na „trzy” i na „cztery” • wymienia elementy muzyki: rytm, melodia, harmonia, agogika, dynamika, artykulacja i rozumie ich znaczenie

	<ul style="list-style-type: none"> • słuchanie fragmentów dzieł operowych (uwertura, aria, duet) • improwizacje muzyczne i ruchowe oparte na różnych formach utworów • udział w koncertach filharmonicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sposób wydobywania dźwięków z instrumentów perkusyjnych, strunowych i dętych • zna podstawowe określenia tempa, dynamiki i artykulacji stosowane w muzyce • wykorzystuje elementy muzyki w śpiewie oraz grze na instrumentach: różne rodzaje melodii, rytmów, agogiki, dynamiki oraz sposoby artykulacji muzycznej (staccato, legato, non legato) • rozróżnia fakturę homofoniczną i polifoniczną • rozróżnia podstawowe formy muzyczne: okres muzyczny, ABA, rondo, wariacje • klasyfikuje instrumenty perkusyjne na melodyczne i niemelodyczne • dokonuje podziału instrumentów strunowych na smyczkowe, szarpane i uderzane oraz wymienia przykłady instrumentów z tych grup • wymienia instrumenty dęte blaszane i dęte drewniane
--	--	---

Wybrane zagadnienia z zakresu historii muzyki, folkloru ludowego, tańców narodowych i towarzyskich		
Tematyka i zakres treści	Działania edukacyjne	Przewidywane osiągnięcia ucznia
<p>Z dawnych dziejów muzyki</p> <ul style="list-style-type: none"> ośrodki kultury w średniowieczu najstarsze zabytki muzyki polskiej <p>Renesansowe tańce i melodie</p> <ul style="list-style-type: none"> główne nurty muzyki epoki renesansu „złoty wiek” muzyki polskiej <p>Barokowe muzyczne brzmienia</p> <ul style="list-style-type: none"> główne nurty muzyki baroku twórczość J. S. Bacha <p>Muzyka w epoce klasycyzmu</p> <ul style="list-style-type: none"> główne nurty muzyki twórczość wybranych klasyków wiedeńskich: L. van Beethoven, W. A. Mozart <p>Dzień dobry panie Chopinie</p> <ul style="list-style-type: none"> biografia F. Chopina twórczość kompozytora <p>Stanisław Moniuszko – twórca polskiej opery narodowej</p> <ul style="list-style-type: none"> biografia kompozytora wybrane pieśni libretto opery <i>Straszny dwór</i> <p>Nowatorskie trendy w muzyce polskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> twórczość K. Szymanowskiego i W. Lutosławskiego <p>Muzyka rozrywkowa</p> <ul style="list-style-type: none"> główne style muzyki rozrywkowej popularni wykonawcy muzyki rozrywkowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukiwanie w różnych źródłach (literatura muzyczna, encyklopedia Internet) informacji na temat ważnych wydarzeń z życia i twórczości wybitnych kompozytorów, gatunków i form muzycznych, aktualnego repertuaru filharmonii i teatrów muzycznych prowadzenie dyskusji na wybrany temat muzyczny sluchanie i omawianie utworów reprezentatywnych kompozytorów polskich i obcych poznanie treści literackiej wybranych dzieł scenicznych przebieg festiwalu muzycznych nauka wybranych pieśni artystycznych organizowanie konkursów i quizów muzycznych poznanie miejsc związanych z życiem i twórczością kompozytorów polskich (np. Żelazowa Wola, Muzeum K. Szymanowskiego w Zakopanem, Muzeum F. Chopina w Warszawie, Muzeum Hymnu Narodowego w Będminie) 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia ośrodki rozwoju kultury w różnych epokach muzycznych określa główne nurty muzyczne wybranych epok wymienia najstarsze zabytki muzyki polskiej: <i>Bogurodzica</i>, <i>Gaude Mater Polonia</i>, <i>Breve regnum</i> i docenia ich znaczenie w rozwoju polskiej kultury zna ważne fakty biograficzne i wybitne osiągnięcia kompozytorów (J.S. Bach, W. A. Mozart, L. van Beethoven, F. Chopin, S. Moniuszko, W. Lutosławski) porządkuje chronologicznie nazwiska kompozytorów przyrządkowuje tytuły utworów wystuchanych i omówionych na lekcji do nazwisk ich kompozytorów przedstawia treść literacką wybranych dzieł scenicznych odróżnia w słuchanych utworach różne style muzyki rozrywkowej, np.: pop, rock, reggae, heavy metal, rap, rock and roll wymienia nazwiska popularnych wykonawców muzyki rozrywkowej charakteryzuje współczesną polską scenę muzyczną

<ul style="list-style-type: none"> • polska scena muzyczna • Polska muzyka ludowa • twórczość etnograficzna Oskara Kolberga • tradycje i zwyczaje ludowe różnych regionów kraju • tańce i muzyka ludowa • Polskie tańce narodowe • rodowód i charakter poloneza, krakowianka, mazura, kujawiaka i oberka • podstawowe kroki i figury taneczne wybranych tańców narodowych • Tańce na różnych kontynentach • rodowód i charakter tańców towarzyskich (samba, cha cha, walc, rock and roll) • podstawowe kroki i figury taneczne wybranych tańców towarzyskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie prezentacji multimedialnych z wybranych zagadnień muzycznych • oglądanie filmów o życiu i twórczości wybitnych kompozytorów • oglądanie fragmentów koncertów wykonawców muzyki rozrywkowej, organizacja szkolnych (klasowych) pokazów tanecznych • tworzenie kącika regionalnego, izby regionalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia gatunki muzyki rozrywkowej i charakteryzuje jej najważniejsze cechy • wykazuje wiedzę na temat praw autorskich i wydawniczych • wyjaśnia pojęcie <i>etnografia muzyczna</i> • omawia twórczość etnograficzną Oskara Kolberga • wymienia polskie tańce narodowe i charakteryzuje ich najważniejsze cechy • określa rodowód i charakter poloneza, krakowianki, mazura, kujawiaka i oberki • opisuje tradycje kulturowe własnego regionu i kraju • omawia charakter tańców towarzyskich poznanych na lekcji.
---	--	---

TEMATYKA ZAJĘĆ MUZYCZNYCH W KLASACH IV-VI

KLASA IV

1. Przywitajmy się piosenką *Woła nas szkoła*
2. Muzyczne kartki z podróży
3. Wartości rytmiczne nut i pauz
4. Muzycznie o jesieni
5. Tworzenie ilustracji muzycznej „Jesienny spacer”
6. O instrumentach perkusyjnych
7. Perkusja w zestawie
8. Czy muzyce potrzebny jest rytm?
9. Czar muzyki Mozarta
10. Polonez – taniec polski
11. Tańczymy poloneza
12. Polskie pieśni historyczne
13. Kilka dźwięków, a tyle melodii
14. Zimowe opowieści
15. Spotkanie przy choince, przy cichej kolędzie
16. Kolędy na flet i dzwonki
17. Śpiewamy i gramy w kanonie
18. Muzyczny zwierzynek
19. I przyszła do nas zima
20. Oberek, kujawiak, mazur
21. Tańczymy kujawiaka
22. Twórcy i wykonawcy muzyki
23. Dzień dobry panie Chopinie
24. Chopin – muzyczne inspiracje
25. Wiosenne melodie
26. Wiosenne obrzędy i zwyczaje ludowe
27. Muzyczne baśnie
28. Wolno – szybko, głośno – cicho
29. Zegarowa muzyka
30. Na krakowską nutę
31. Tańczymy krakowiaka
32. Dla młodych melomanów
33. Hej, lato, lato!

KLASA V

1. Jeszcze trochę letnich wspomnień
2. Muzyka na dobry początek
3. Melodie z krzyżykiem i bemołem
4. Jesienne wędrowanie
5. Muzyczne niespodzianki
6. Szkolne przyjaźnie

7. Instrumenty strunowe szarpane
8. Jesienne spotkania przy ognisku
9. Listopadowe tradycje
10. Deszczowa muzyka
11. Instrumenty smyczkowe
12. Wieczorna muzyka
13. Świąteczne melodie
14. Muzyczne rondo
15. Pod batutą dyrygenta
16. Klasowa orkiestra
17. Wielkie bale w karnawale
18. Uczymy się tańczyć sambę
19. Uderz w strunę, a rozlegnie się muzyka
20. Zimowa muzyka
21. Potęga muzyki Ludwiga van Beethovena
22. Raz durowo, raz molowo
23. Wiosna w muzyce
24. Pokochać operę
25. Triada harmoniczna
26. Zaproszenie do tańca
27. Tańczymy cza-czę
28. Stanisław Moniuszko
29. Nie taki straszny ten dwór
30. Na swojską nutę
31. Wakacje tuż, tuż

KLASA VI

1. Letnich wspomnień czar
2. O rytmie raz jeszcze
3. Z muzycznej przeszłości
4. Muzyczne impresje na temat jesieni
5. Muzyka z dedykacją
6. Renesansowe melodie i tańce
7. Historia wpisana w żołnierską piosenkę
8. Instrumenty dęte drewniane
9. Organy królem instrumentów
10. Mistrz Jan Sebastian Bach
11. Moja mała ojczyzna
12. Najpiękniejsza z kolęd
13. Na zimowe dni i świąteczne wieczory
14. Magia czarów
15. Tańce na różnych kontynentach
16. Tańczymy walca
17. Muzyczne batalie
18. Wariacje muzyczne

19. Muzyka dla dam
20. Jest w orkiestrze dętej jakaś siła
21. Kolorowy zawrót głowy
22. Smyczkowe ploteczki
23. Nieco więcej o fakturze w muzyce
24. Wielkie uwertury
25. Morskie opowieści
26. Nowatorskie trendy w muzyce polskiej
27. Okresowa budowa melodii
28. W rytmie rocka
29. Muzyka rozrywkowa
30. Muzyczne studio nagrań
31. Wakacyjna lista przebojów

OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

Przy określaniu poziomu nabytych umiejętności i stopnia opanowania wiadomości przewidzianych w programie nauczania należy uwzględnić:

- poziom uzdolnień i indywidualne możliwości ucznia,
- wysiłek ucznia wkładany w wywiązywanie się z powierzonych zadań,
- stosunek ucznia do przedmiotu,
- aktywność i zaangażowanie ucznia w czasie zajęć,
- uzyskany poziom wiedzy i umiejętności ucznia w zakresie różnych form aktywności muzycznej i wiadomości z teorii oraz historii muzyki,
- rozwijanie przez ucznia własnych umiejętności i zainteresowań muzycznych,
- podejmowanie przez ucznia dodatkowych zadań,
- włączanie się ucznia w życie artystyczne szkoły i środowiska,
- postawę ucznia wobec wytworów sztuki i dóbr kultury.

Uczeń powinien mieć możliwość wykazania się swoimi umiejętnościami w różnych formach aktywności muzycznej. Ocena powinna wzbudzać w nim pozytywne nastawienie do zajęć, aktywizować go do czynnego uczestnictwa w życiu szkoły, motywować do rozwijania własnych umiejętności i zainteresowań muzycznych.

Podlegające ocenie osiągnięcia edukacyjne ucznia powinny być wskazówką dla nauczyciela do weryfikacji własnych form i metod pracy.

Wymagania edukacyjne i kryteria oceniania powinny uwzględniać różnorodność uzdolnień muzycznych uczniów. W ocenie należy w równym stopniu brać pod uwagę stosunek do przedmiotu, posiadaną wiedzę i umiejętności, jak i indywidualne osiągnięcia artystyczne. Nie należy oceną dyskryminować uczniów o mniejszych zdolnościach muzycznych.

Komentarz do podstawy programowej Muzyka II etap edukacyjny klasy IV-VI

KRYTERIA OCENY Z PRZEDMIOTU MUZYKA

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a także:

- szczególnie interesuje się muzyką, posiada rozszerzone wiadomości z zakresu wiedzy o muzyce oraz umiejętności z zakresu tworzenia i ekspresji muzycznej,
- ma wzorowo zorganizowany warsztat pracy,
- jest wyróżniająco aktywny na lekcjach,
- samodzielnie i twórczo rozwija indywidualne uzdolnienia artystyczne i zainteresowania muzyczne na zajęciach pozalekcyjnych, np. w zespole wokalnym, zespole instrumentalnym, zespole tanecznym,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w praktycznych i teoretycznych zadaniach muzycznych,
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy,
- prezentuje swoje umiejętności muzyczne w szkolnych i środowiskowych uroczystościach, akademiach, imprezach artystycznych,
- reprezentuje szkołę w konkursach muzycznych,
- uczestniczy w życiu kulturalnym poprzez udział w koncertach i spektaklach muzycznych.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował na wysokim poziomie zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki, a ponadto:

- posługuje się w szerokim zakresie zdobytymi wiadomościami w praktycznych i teoretycznych zadaniach muzycznych,
- pewnie realizuje pomysły muzyczne rozwijając własne uzdolnienia i zainteresowania muzyczne,
- ma bardzo dobrze zorganizowany warsztat pracy,
- wykazuje dużą aktywność na lekcji,
- starannie wykonuje zadania i ćwiczenia praktyczne,
- bardzo dobrze wywiązuje się z powierzonych zadań,
- potrafi bronić swojego poglądu,
- prezentuje twórczą postawę,
- jest zawsze przygotowany do zajęć.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy w stopniu dobrym, a także:

- potrafi wykorzystać zdobyte wiadomości i umiejętności w ćwiczeniach i zadaniach muzycznych,
- stara się wywiązywać ze swoich obowiązków,
- ma dobrze zorganizowany warsztat pracy,
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania praktyczne i teoretyczne,
- zazwyczaj pracuje systematycznie i efektywnie (indywidualnie i w zespole),
- poprawnie formułuje wnioski,
- dobrze wywiązuje się z powierzonych zadań,
- bierze czynny udział w zajęciach lekcyjnych.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który częściowo opanował zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki oraz:

- najczęściej uzyskuje dostateczne oceny częściowe,
- wykonuje typowe ćwiczenia i zadania muzyczne o średnim stopniu trudności, często z pomocą nauczyciela,
- nie zawsze pracuje systematycznie,
- rzadko uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowo-grupowych,
- przejawia niezdecydowanie i powściągliwość w działaniach muzycznych,
- ma słabo zorganizowany warsztat pracy.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który na poziomie elementarnym opanował zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki, a także:

- z pomocą nauczyciela realizuje ćwiczenia i zadania muzyczne o łatwym stopniu trudności,
- nie potrafi samodzielnie wykonać działań w poszczególnych formach aktywności,
- nie pracuje systematycznie,
- niestarannie wykonuje ćwiczenia,
- niechętnie podejmuje działania muzyczne,
- prezentuje bierną postawę podczas zajęć,
- z trudnością organizuje swój warsztat pracy,
- nie wywiązuje się z obowiązków i powierzonych zadań.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania oraz:

- nie przejawia zainteresowania przedmiotem oraz żadną aktywnością muzyczną,
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu,
- nie opanował żadnych umiejętności muzycznych,
- jest nieprzygotowany do lekcji,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie uzupełnia ćwiczeń,
- nie wykazuje żadnej chęci poprawy oceny,
- ocena ta nie wynika z możliwości czy z braku uzdolnień ucznia, lecz z całkowitej niechęci do przedmiotu oraz pracy na lekcjach muzyki.